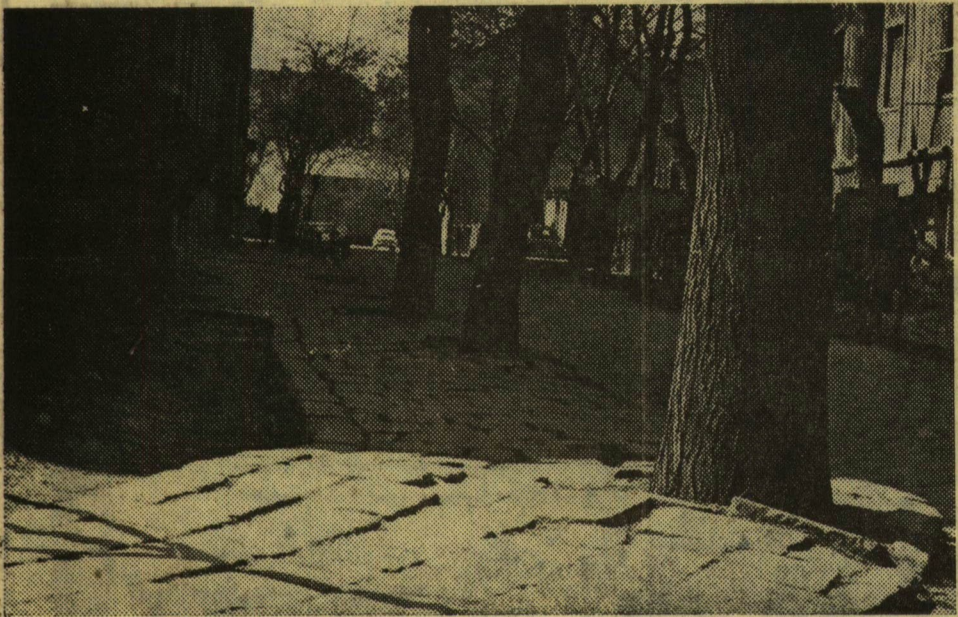

Kritikus kérdés képben

Képünk a JATE Ady téri épülete előtt készült. A rossz járda még ilyenkor is nehezen járható. De télen, havas-jegecs időben ha nem is nyaktörő vállalkozás végigmenni rajta, az ember bokája mindenképpen veszélyben forog. Miért nem lehet végre ezt a járdát is aszfaltozni. Tudjuk, a városnak kevés az embere az ilyen munkákhoz. Am az egyetemisták minden bizonnyal szívesen segítenének. Az is igaz, hogy az említett járda nem főútvonal mellett van, nem rontja a városképet. Forgalma viszont nagy. Több száz ember napi bosszúsága a járda alapota.

(Folytatás az 1. oldalról.)

tani, nehéz lenne olyan okot mondani, ami miatt valakit ki kell zárni a KISZ-ből, ugyanakkor összegezhető azzal, hogy kommunista szakemberré váljon.

SAJNOS EL KELL ISMERNI, hogy vannak ilyen hallgatóink, de nem csak azt kell megállapítani, hogy a KISZ-be nem valók, hanem az egyetemre sem. Ez viszont azt kívánja meg, hogy egyetemünk állami-, párt- és KISZ-vezetői, oktatóink és egész KISZ-tagságunk olyan légkör megteremtésén fáradozzanak, amely légkör megakadályozza azt, hogy ilyen egyetemi hallgatóink legyenek. A kommunista jelleg háttérbe szorulása, a passzivitás kapcsán nekünk most 1969-ben olyan következtetéseket kell levonnunk, hogy az adott helyzettel számoljunk, ne várjunk felülről semmiféle tagrevíziót, hanem állandóan keressük azokat a módszereket, amelyekkel mind több KISZ-tagból lesz aktív tag, olyan programokat dolgozzunk ki, melyek megvalósítása érdekes, vonzó a tagok számára, és amelyek elvégzése hatékonyan hozzájárul kommunista szakemberré válásukhoz. Kétségtelen, hogy ennek kulcsa az alapszervezeti KISZ-munka javításában van. Okvetlenül szükséges ez a javítás, hiszen egyre inkább megvalósuló szükségesség, hogy a felmerülő kérdéseket ott döntsék el, ahol a problémák az emberekhez a legközelebb állnak, legjobban ismerik. Emellett csökkenteni kell a központi szervezésű kötelező rendezvények számát, „egyre fokozottabb mértékben kell az egyetemi KISZ-munka területén az egyes alapszervezeteknek saját munkájuk színvonalasá tételét célzó kezdeményezéseit, javaslatait, ötleteit”. A KISZ az egyetemen egyre több új jogosultsággal rendelkezik, s okvetlenül szükséges, hogy az elkövetkező időben ezekkel a jogokkal minden alapszervezeti vezető és KISZ-tag megtanuljon élni.

Szorosan kapcsolódik a szervezetszék problémájához a KISZ kommunista, politikai jellegének kérdése. A küldöttgyűléseken hozzászólók megállapították, hogy a KISZ-nek nem tulajdoníthatunk olyan funkciót, ami a pártt, hogy a tagsággal szemben olyan ideális követelményekkel lépünk fel, ami a legkiseb, legkevésbé tudó kommunista számára. A KISZ célja az, hogy minél többet tegyen azért, hogy a ma még nem kommunista tagjai azzá váljanak. Sokan félnek, hogy a KISZ politikai célkitűzései, feladatai elsikkadnak a kulturális, sport és más tevékenységek mellett. Helyesen állapították meg ezzel szemben, hogy ha politikai munkáról beszélünk, nemcsak a párt politikai munkára gondolunk, hanem minden közösségben és közösségért végzett munka végső céljában és eredményében politikai is.

A KÉT EVE ELŐSZÖR alakult kari bizottságok munkája, szerepe, jelentősége is vitát váltott ki. Nem találtuk meg eddig azt a helyes tevékenységi kört és módot, amely ezeknek a szervezeten belül a jó működéshez elengedhetetlenül szükséges. A különböző részterületeknek saját csoportok alakítása a kari bizottságok tagjaiból, csak átmeneti megoldás lehet. A kari bizottság tagjainak egy része nem képviseli megfelelő módon alapszervezete véleményét a testületben, ugyanakkor a dolgok másik oldalakat az alapszervezeti tagságot sem tájékoztatja megfelelően a kari bizottság határozatairól. Szükséges, hogy a VB-k az eddigénél többször számoljanak be a kari bizottságoknak a végzett munkáról, és a soron következő feladatokról ezek

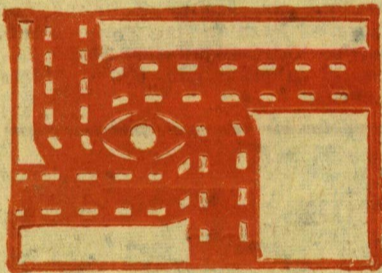
ben a fontosabb kérdésekben a bizottság foglaljon állást.

Mint a kari bizottságoknak, a sorából választott VB-k munkájának is alapvető hiányossága, hogy nem tájékoztatják rendszeresen és közvetlenül az alapszervezetek tagságát az érdeklődésükben hozott döntésekről. Ez egyik fő oka annak, hogy több vélemény szerint bizonyos eltávolodás van a tagság és a VB-k között. Az időbeni, pontos tájékoztatás a javulás előfeltétele.

Sürgető követelésként vetődött fel, hogy nagyobb szerepet kell játszaniok hallgatóinknak a város és a megye szellemi és közéletében. Nem elégedhetünk meg eddigi eredményeinkkel (Szegedi Egyetemi és Főiskolai Napok: „Egyetemisták Szegedért” akciója, TTK-s hallgatók, s a BTK II./A alapszervezet fizikai dolgozók gyermekeit korrepetáló munkája a megye középiskoláiban). Többet kell tennünk a városért, de szükséges, hogy hallgatóink közül is legyenek tagjai a kerület, városi tanácsoknak. (Jelenleg nincs egyetemista tanács, s a fiatalok száma a tanácsokban elenyésző.)

A KÜLDÖTTÉRTEKEZLETEKEN hallott bátor felszólalások, komoly megfontolt viták biztosítottak jelentenek, hogy KISZ-tagjaink meg fogják állni helyüket a mindennapok nehéz munkájában is.

IZSÁK PÉTER

Egy új magyar filmről

Sára Sándor: Feldobott kő

JÓL ISMERT név: Sára Sándor. Operatóri munkáját számos film dicséri. Mint rendező is bemutatkozott már kisfilmesként. A *Feldobott kő* első játékfilmje, amelyet maga rendezett és operált.

A film szervesen illeszkedik a mai magyar filmművészet egészébe. Önvizsgálata kerésszerűt; arra, hogy számotvessünk egy ma már történelemm vált korszakkal. Azzal a múlttal, amelyről korosztályunk inkább csak elbeszélésekből és más külső forrásokból szerezhethet mozaikszerű képet. Saját élményeinkről nem nagyon beszélhetünk. A film kissé pótolja ezt.

A film hőse egy fiatal fiú, alig túl az érettségén. Apját igazságtalanul elhurcolják. A főiskoláról pedig – bár már majdnem felvették – elutasítják. A földmérőkhöz megy dolgozni, ahol szembekerül a kornak számos emberi-politikai problémájával; a politikai túrelmetlenség, hibák és az emberség el- lentmondásával.

Nem lehet itt célunk a film cselekményének ismertetése. Nem is ez az elsőrendűen fontos. Igaz, filmen még fel nem dolgozott korszakról van szó. Izgalmas kérdés lenne azt fejtegetni, hogyan kapcsolódik a mű a korszak egyes kérdéseire, a paraszti földeknek a földosztás után néhány évvel történő erőszakos szocializálásához, a politikai

bosszorkányperekhez és az alkommunisták szótárvilágához. Tény az, hogy mindez nagyon lényeges külső vonatkozása a filmnek. De idő hiányában részletesebb elemzésére nincs mód. Mindezek a kérdések szervesen illeszkednek a film egészébe, amely önmaga is megáll a lábán, külső támasztékok nélkül. Belső, immanens törvényszerűségei, szigorú filmlogikája révén érzetesebb hangulati, érzelmi és értelmi képét adja a korszaknak, mint az általa kiemelt egyes kérdésekből összeállított direkt valóságmozgások nyújtani tudna. A filmben szereplő cigányok sem a cigánykérdés korabeli vonatkozásait vannak hivatva illusztrálni. Ahhoz nagyon is egyenként vetődne fel a probléma. Itt csupán a kérdés egyetlen vonatkozása a lényeges, mégpedig a rossz kezekben levő, hibásan gyakorolt hatalom célt deformáló szerepe. Kíméletlen, kegyetlen jelenet az, amikor a „tetves” cigányokat – nőket is – erőszakosan kopaszra nyírják. Közben néma csend van, csak a szemek beszélnek, és a hangos madárcsivitelés.

SÁRA FILMJE igazi műalkotás. A magyar filmművészetnek olyan produktuma, melyet mindenkinek érdemes megnézni. Kiváló operatóri munkája, helyenként az ógörög tragédiákat idéző atmoszférája, szerkesztettsége és mindezen túl őszintesége jó filmmé teszi.

SZÁVAY ISTVÁN

A kilencedik évről

HADD KEZDJEM ezt a cikket egy lírai vallomással. Röviden, tömören, s persze könnyek nélkül: 1960. szeptember óta vártam türelmetlenül, elgedetlenül, önkritikusan és másokat bírálva, tavasszal frissen és ősszel letörve, hogy végre elmondhassam, leír-hassam – végeredményben pedig, most már látom, nem is olyan nagy dolog – bejutottunk az NB II-be, NB II-es röplabdacsapata van a SZEAC-nak. Kilenc éve vártam erre, ezt akartam, szívvel-lélekkel ezért küzdöttem, s most nagyon boldog vagyok.

Nóde hagyjuk az érzelmeket, a szimpátiát és unszimpatiát, beszéljünk egy kicsit erről a kilenc évről. 1960. óta sokan szerepeltek a SZEAC férfi röplabdacsapatában. Az egyetemi oktatók közül pl. dr. Juhász Miklós – aki hosszú ideig csapatkapitány is volt –, dr. Ács Gábor, dr. Jáki Károly. Ma már orvos dr. Szabó Mátyas, dr. Kindl Imre, dr. Keszthelyi Gúszta. A jogi karon vezettek: dr. Séllei Imre, dr. Sarkadi Sárdor. Bölcsészek és TTK-sok voltak: Hartmann Márton, Schmidt Antal és a SZEAC-nak még Szegednek mind a mai napig egyik leghetesebb-jebb játékosai, Rozsnyói Ferenc, aki mellesleg beat-zenész és atléta is volt... Ha egymásra raknánk azokat a minősítési és sportkörü igazolásokat, amelyeknek a gazdáit 1960. óta látogatták az edzéseinket, a papíroszlop meghaladná a másfél métert is.

Tavasszal azonban a közeledő vizsgák miatt sorra maradtak el a fiúk az edzésekről, s aztán a mérkőzésekről. Sokszor alig került 6 ember kezdőcsapatnak. Előfordult, hogy egy döntő fontosságú mérkőzésre csak öten jöttünk össze. De most végre sikerült. Igaz, némi szerencsével: a mindig rivális Szegedi Kender 1968-ban „rangon alul” szerepelt, s az akkor még SZEAC-legénység megszerezte az osztályozón való részvétel jogát.

A NOVEMBER VÉGÉN és két hét múlva Debrecenben megrendezett mérkőzessorozaton kitűnően sikerült a bemutatkozás. A Borsodi Volán ellen mindkét alkalommal 3:1-e, a Mezőhegyes SC ellen kétszer 3:0-ra, a Tiszai Vegyiművek ellen pedig egyszer 3:2-re, másik alkalommal pedig 3:0-ra győzött a SZEAC. (A sors iróniája, hogy végül mégsem a SZEAC, hanem a SZEOL szerepel 1969-ben az NB II keleti csoportjában.)

Boldogabb társaság nem utazott másnap a Miskolc–Szeged között közlekedő gyorsvonaton. Pedig az örömben némi öröm is vegyült. Katanich Feri (Tanárképző F. II. évf.) az egyik döntő fontosságú mérkőzésen megsérült, s csak a kispadról figyelhette társai küzdelmét. (Szerencsére a jó formában levő Kelemen Laci nagyszerűen helyettesítette a 196 cm-es ütőjátékost.) És kik azok, akik kiharcolták az NB II-be jutást? Kiricsi Imre (TTK II. évf.), Karát László (TTK III. évf.), Somogyi András (TTK IV. évf.), Szabó László (OTE III. évf.), Rényi Miklós (OTE I. évf.), Gulyás László (TTK II. évf.), Pintér Ferenc (Ságvári G.), Rácz Lajos (Ságvári G.). A legboldogabb persze az edző volt, Papp Lajos, aki 9 éve vezeti a röplabdacsapat foglalkozásait.

December óta azonban két hónap eltelt. Azóta újra megkezdődtek az edzések, hiszen április 26-án kezdődik a bajnokság. A SZEOL első ellenfele a Sátoraljaújhely együttese lesz, idegenben. Az egyetemisták mellé új játékosokat is igazoltunk, akik mögött fel hosszabb-rövidebb NB II-es múlt áll: Bánfi György, Kelemen László és Maróti Sándor.

A KÜZDENI TUDO és lelkes játékosokból álló SZEOL szeretne megkapcsolódni az NB II-ben. Ez a legfőbb törekvése az 1969-es bajnoki évben.

CS. FARKAS ISTVÁN

SAKK

Rovatvezető:
Dr. Mosonyi Kálmán

A SAKKVILOGBAJNOKI PÁROS MÉRKŐZÉS

Ezen a tavaszon a sakkosok népes tábora megokszorozódik. Nemcsak a versenyszerűen sakkozók várják érdeklődéssel a legújabb híreket Moszkvából, de mindenki, aki életében valaha nekikönykölt a sakkjátéknak, sőt még olyanok is, akik nem tudják pontosan, hogy lép a ló vagy a bástya. Két-három hónapig a napisajtó állandó híre lesz: sikerül-e az örmény világbajnoknak a 40 éves Tigran Petroszjánnak megvédenie büszke trónját a nála 3 évvel fiatalabb „trónkövetelő” Borisz Szpazzkij el-

len? Mint minden hasonló eseményénél, itt is vannak mindkét félnek „drukkeret”, akik nem kiabálnak ugyan, mint a labdarúgó-mecsen, a kedvenc középcsatának, de ugyanolyan szívvel-lélekkel igyúnak kedvencük győzelméért, s ugyanúgy lehangolja őket a vereség, különösen akkor, ha abban Fortúnának is volt szerepe. Kétségtelen, hogy a nagyobb tábora Szpazzkijnak van.

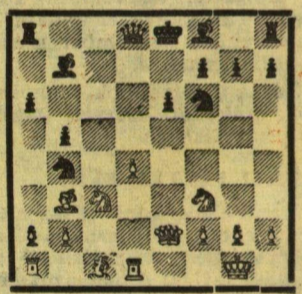
A közvélemény Aljechin óta azt várja a világbajnoktól, hogy sorozatban nyerje a nemzetközi nagymesterek előtt a versenyeket. Nos ennek a követelménynek Petroszján nem tudott eleget tenni. Hat éve világbajnok, s ezalatt kitűnően szerepelt az olimpiákon a szovjet csapat első tábláján, de csak egyetlen nagy versenyen győzött (Los Angeles, 1963), akkor is Keresszel holtversenyben. Két alkalommal komolyan lemaradt, Santa Monica-ban 1966-ban 50 százalékos eredményrel a hatodik-hetedik helyen végzett, Reshewskivel holtversenyben.

Szpazzkij Fischer, Larsen, Portisch és Unzicker mögött, a Szovjetunió 50 éves jubileuma alkalmával rendezett moszkvai nagymesterversenyben is csak 50 százalékos ért el, s nyolcan előzték meg. Ennek ellenére sem lehet azt mondani, hogy nem méltó a világbajnokságra, hiszen nem tornajátékos, páros mérkőzésen szinte verhetetlen. Szpazzkij ezalatt a 6 év alatt győzött 4 nagy versenyen (Moszkva 1964, Belorád 1964, Santa Monica 1966, Beverwijk 1967), holtversenyben lett első 2 alkalommal (Leningrád 1963, Amsterdam 1964). Érthető, ha a közvélemény mellette van, sokan biztosra veszik a győzelmét, különösen tavalyi, a dán Larsen elleni imponáló győzelme után. Ő azonban tudja, ki az ellenfele, s ha valaki, éppen Szpazzkij az, aki tisztában van feladata nagyságával.

E sorok írásakor még csak két játszma fejeződött be, az első Petroszján nyerte, a második döntetlen lett, a világbajnok tehát 1 és fél – fél arányban vezet. Nézzük, mi történt az első játszmában!

SZPÁZZKIJ–PETROSZJÁN, Moszkva 1969. IV. 14–16. I. e4, e5 2. Hf3, e6 3. d4, ed4. Hd4; d6. (A megnyitást két meglepetéssel hozott: Szpazzkij nem játszotta meg a Szmislov-féle zárt kezdést, amellyel sok sikert aratott, Petroszján pedig a neo-Paulsen változatot játszta, amelyet még eddig sohasem játszott.) 5. Fd3, Hc6 6. Hc6; be7-0-0, d5 8. Hd2, Hf6 9. Ve2, Fe7 10. b3, 0-0 11. Fb2, a5 12. f4! (Eleg jellegzetes kép: Szpazzkij jobban áll, de Petroszján centruma szilárd, tisztelj jól állnak, hogyan kössön bele világos?) 13. Bc1, Hd7 14. e7! (Utólag könnyű bölcsnek lenni és megállapítani, hogy ez volt a hiba. Azonnali f5! kellett volna. A vezérszárny gyengülését Petroszján az a vonal kinyitására használta fel.) 14. ... a4! 15. e5, ef: 16. ef: Ff6 17. Ff6: Hf6; 18. Vf2, ab: 19. ab: Ba2! 20. fg: fg: 21. b3, Ve7 22. Vd4, e5 23. Vf4, Fb7 24. Bde1, Vg7 25. Ve3, d4 26. Ve6, Vg7 27. Ve2, Be8 28. Vf2, Be1; 29. Ve1, Ve8 30. Ve8: He8! (A csere Petroszjának kedvez, hiszen behatolt bástyája nagyon erős. Most Bf2 kellene annak lecserelésére.) 31. Fe4! Bd2: 32. Fb7: Hd6 33. Fd5-Kg7 34. b4, c6: (Kicsit kényser-gyaloglódzat volt, tekintettel a d és b gyalog értéke közötti különbségre.) 35. c5, Hf5 36. e6 Be2 37. g4, Hd6 38. Bf4, d3! 39. Bd4, d2 40. Fb3, Bc6: 41. Bd2: He4 42. Bd7+, Kf6 43. Bh7: Be1 44. Kc2 Hc5 45. Ff7, b3 46. g5+, Kc5: 47. h4+ Kf6 48. h5, Be2 49. Kf3 b2 50. Fa2, gh: 51. Bh5, Be1 52. Bh6+ Ke5 53.: Bb6, Hd4 54. Be6 Kd4 55. Be4, Kc5 56. Ba4: Ba1 Világos feladta.

TANULJ KOMBINÁLNI!
Szpazzkij–Avtonomov

Világos: Kg1, Ve2, Ba1, Bd1, Fc1, Fb3, Hc3, Hf3, gy: a2, b2, d4, f2, g2, h2 (14)

Sötét: Ke8, Vd8, Ba8, Bh8, Fb7, Ff8, Hb4, Hf6,

gy: a6, b5, e6, f7, g7, h7 (14).

Leningrád ifjúsági bajnokságán a 12 éves Szpazzkijnak elfogadott vezérelből 11 lépés után alakult ki ez az állás. Szpazzkij olyan szakértelműen törtéte az sötét állását, hogy a „nagyok” azóta is tanulnak belőle. Hogyan?

Megfejtés az előző számból: MARÓCZY–GILFER, 56. Ve2, Vd6 57. Kh5 Vd5 (Vf4: 58. Ve7+ Kf8 59. Ve8+ Kg7 60. Vg6+ Kf8 61. Vh6+ nyert gyalog végjátékhoz vezet.) 58. Vg4, Kf8 59. Kh6: Vd2 60. Vg7+ Ke8 61. Vf6: Vf4: 62. Kg7 Va4: 63. Ve6+ sötét feladta.

SZEGEDI

Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja Megjelenik havonta kétszer. Felelős szerkesztő Papp Lajos Szerkesztőség: Szeged, Liliom u. 10. József Attila Tudományegyetem KISZ-klubja. Telefon: 15-451. Kiadástért felel: Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 13-116, 13-500. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára 1 forint. Előfizetés egy évre 17 forint.

Szegedi Nyomda